

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ទីស្តីការគ្រួសារយុត្តិធម៌

ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ០៩ ខែ ០៩ ឆ្នាំ ២០០៥

លេខ: ១១.៧២៧.សណន.២០០៥

រដ្ឋមន្ត្រីគ្រួសារយុត្តិធម៌

សូមជំរាបបក

- ប្រធានតុលាការកំពូល
- អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល
- ប្រធានសាលាឧទ្ធរណ៍
- អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍
- ប្រធានតុលាការខេត្ត-ក្រុង
- ព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការខេត្ត-ក្រុង
- ប្រធានតុលាការយោធា
- ព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការយោធា
- មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌

សូមជ្រាប ។

កម្មវត្ថុ: - សេចក្តីណែនាំអំពីការអនុវត្តន៍គោលការណ៍នានាក្នុងច្បាប់ជាតិ និងអន្តរជាតិដែលកំពុង
នៅជាធរមាន ទាក់ទងនឹងយុត្តិធម៌អនីតិជន ។

យោង: - រដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ
- ច្បាប់ស្តីពីវិសោធនកម្មនៃនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ

- ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល
- ច្បាប់ស្តីពីរយៈពេលនៃការឃុំខ្លួនជាបណ្តោះអាសន្ន
- ច្បាប់ស្តីពីរបបសារពតិមាន

គន្លងមក ក្រសួងយុត្តិធម៌ បានកត់សំគាល់ឃើញថា មានបទល្មើសជាច្រើនបានកើនឡើង ដែលប្រព្រឹត្តដោយអនីតិជន ប៉ុន្តែយើងពុំទាន់បានអនុវត្តច្បាប់ ទៅលើអនីតិជនទាំងនោះបានល្អទៅឡើយ ទោះបីមានគោលការណ៍ច្បាប់បទបញ្ញត្តិច្បាប់ជាតិ និងអន្តរជាតិមួយចំនួនកំពុងនៅជាធរមាន ដែលរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាយើងបានទទួលស្គាល់រួចមកហើយនោះក៏ដោយ ក៏យើងមិនទាន់បានលើកយកមកអនុវត្តឱ្យបានពេញលេញទៅឡើយទេ។ ដូច្នេះ ក្រសួងយុត្តិធម៌ សូមលើកយកគោលការណ៍ច្បាប់ជាតិ និងអន្តរជាតិ ដែលមានចែងទាក់ទងនឹងអនីតិជន តាមលំដាប់លំដោយ ដូចខាងក្រោមនេះ ដើម្បីធ្វើការណែនាំ ក្នុងការអនុវត្តច្បាប់ ទៅលើអនីតិជនឱ្យមានប្រសិទ្ធិភាពខ្ពស់តទៅ:-

គោលការណ៍ស្តីពី យុត្តិធម៌អនីតិជន

ក - ដំណាត់គោលនយោបាយយុត្តិធម៌

១. ការចាប់ខ្លួន និងការឃាត់ខ្លួនអនីតិជន គួរអនុវត្តសំរាប់តែវិធានការចុងក្រោយបំផុតប៉ុណ្ណោះ។ ការចាប់ខ្លួនត្រូវមានមូលហេតុត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ទោះជាការចាប់ខ្លួននោះធ្វើឡើងតាមរយៈដីកាចាប់ខ្លួនក្តី តាមរយៈភស្តុតាងស៊ីសង្វាក់ក្តី និងតាមរយៈបទល្មើសជាក់ស្តែងក្តី។

- រដ្ឋធម្មនុញ្ញ មាត្រា ៣៨
- ច្បាប់ស្តីពីនីតិព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៣៥- ៣៨ (វិសោធនកម្ម) មាត្រា ៤៧
- ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល មាត្រា ១៨- ១៩
- សេចក្តីប្រកាសជាសកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស មាត្រា ៩
- សិទ្ធិនយោបាយ មាត្រា ៩.១
- សិទ្ធិតុលាការ មាត្រា ៣៧ (ខ)
- វិធានគ្រប់គ្រងយុត្តិធម៌អនីតិជនបំបាំង វិធាន ១៣

- វិធានរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការការពារអនីតិជនដែលត្រូវគេដកហូតសេរីភាព វិធាន ២
- គោលការណ៍ការពារចំពោះជនដែលស្ថិតក្នុងការឃុំខ្លួន ឬជាប់ពន្ធនាគារ គោលការណ៍ ២- ៣៦
- ក្បួននីតិវិធីប្រតិបត្តិការរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ ទំព័រ ៣ ដល់ ៦ និង ៣ ដល់ ១១

២. ការអនុវត្តចាប់ខ្លួនអនីតិជន អាចប្រើប្រាស់កំលាំងបានតែចំនួនអប្បបរមាចាំបាច់ប៉ុណ្ណោះ ។

- រដ្ឋធម្មនុញ្ញ មាត្រា ៣៨
- ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល មាត្រា ១២
- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៣៧
- វិធានរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការការពារអនីតិជនដែលត្រូវគេដកហូតសេរីភាព វិធាន ៦៣
- ក្បួននីតិវិធីប្រតិបត្តិការរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ ទំព័រ ៣ ដល់ ៩

៣. ការចាប់ខ្លួនអនីតិជន ត្រូវចៀសវាងនូវការធ្វើឱ្យអាម៉ាស់មុខ និងការប្រមាថដល់កុមារ ។

- រដ្ឋធម្មនុញ្ញ មាត្រា ៣៨
- ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល មាត្រា ១២
- សិទ្ធិនយោបាយ មាត្រា ១០.១
- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៣៧(គ)
- វិធានរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការការពារអនីតិជនដែលត្រូវគេដកហូតសេរីភាព វិធាន ១២ - ៦៣
- គោលការណ៍ការពារចំពោះជនដែលស្ថិតក្នុងការឃុំខ្លួន ឬជាប់ពន្ធនាគារ គោលការណ៍ ១
- ក្បួននីតិវិធីប្រតិបត្តិការរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ ទំព័រ ៣ ដល់៩ និង ៣ - ៦២

៤. នៅពេលអនុវត្តការចាប់ខ្លួនកុមារ នគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវប្រាប់ទៅកុមារ អំពីមូលហេតុនៃការចាប់ខ្លួន និងបទចោទប្រកាន់ ។

- ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល មាត្រា ១២ - ១៨ - ១៩
- សិទ្ធិនយោបាយ មាត្រា ៩.២
- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.២(ខ)

- វិធានគ្រប់គ្រងយុត្តិធម៌អនីតិជនបំពាន វិធាន ៧
- គោលការណ៍ការពារចំពោះជនដែលស្ថិតក្នុងការឃុំខ្លួន ឬជាប់ពន្ធនាគារ គោលការណ៍ ១០ - ១១
- ក្បួននីតិវិធីប្រតិបត្តិការរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ ទំព័រ ៣ ដល់ ៩ និង ៣ ដល់ ១០ និង ៣ ដល់ ១១ និង ៣ ដល់ ១៥

៥. នៅពេលអនុវត្តការចាប់ខ្លួនកុមារ នគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវប្រាប់អំពីសិទ្ធិនានារបស់កុមារដល់កុមារ ដែលត្រូវចាប់ខ្លួននោះ រួមមាន៖ -

- សិទ្ធិបដិសេធមិនទាន់ឆ្លើយ ដោយរង់ចាំមានមេធាវីការពារខ្លួនតាមផ្លូវច្បាប់
- សិទ្ធិធានាដើម្បីកុំឱ្យធ្វើពុទ្ធកម្មខ្លួនឯង
- សិទ្ធិទំនាក់ទំនងជាមួយមិត្តភ័ក្តិ ឬសាច់ញាតិ ដើម្បីជូនដំណឹងពីទីកន្លែងឃាត់ខ្លួន
- សិទ្ធិរបស់ជនជាតិបរទេសក្នុងការទំនាក់ទំនងជាមួយស្ថានទូត ស្ថានកុងស៊ុលរបស់ខ្លួន
- សិទ្ធិរកអ្នកបកប្រែភាសា

- រដ្ឋធម្មនុញ្ញ មាត្រា ៣៨
- សិទ្ធិនយោបាយ មាត្រា ១៤
- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.២(ខ)(៣).(៤).(៦)
- វិធានគ្រប់គ្រងយុត្តិធម៌អនីតិជនបំពាន វិធាន ៧
- វិធានរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការការពារអនីតិជនដែលត្រូវគេដកហូតសេរីភាព វិធាន ៤
- វិធានអប្បបរមារបស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការគ្រប់គ្រងអ្នកទោស វិធាន ៣៨
- គោលការណ៍ការពារចំពោះជនដែលស្ថិតក្នុងការឃុំខ្លួន ឬជាប់ពន្ធនាគារ គោលការណ៍ ១៣ - ១៤
- អនុសញ្ញាទីក្រុងវីយែន ស្តីពីទំនាក់ទំនងកុងស៊ុល មាត្រា ៣៦
- ក្បួននីតិវិធីប្រតិបត្តិការរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ ទំព័រ ២.៤៣ - ៣.៩ - ៣.១៥ - ៣.២៥

៦. កុមារត្រូវទទួលបានមេធាវីយ៉ាងឆាប់រហ័ស ប្រសិនបើកុមារមិនទាន់មានមេធាវី នគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវប្រាប់អំពី សិទ្ធិដែលត្រូវមានមេធាវី ។

- ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល មាត្រា ១០
- សិទ្ធិនយោបាយ មាត្រា ១៤
- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៣៧(ឃ) - ៤០.២ (ខ)២
- វិធានគ្រប់គ្រងយុត្តិធម៌អនីតិជនប៉េកាំង វិធាន ៧
- វិធានរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការការពារអនីតិជនដែលត្រូវគេដកហូតសេរីភាព វិធាន ១៨
- វិធានអប្បបរិមារបស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការគ្រប់គ្រងអ្នកទោស វិធាន ៩៣
- គោលការណ៍ការពារចំពោះជនដែលស្ថិតក្នុងការឃុំខ្លួន ឬជាប់ពន្ធនាគារ គោលការណ៍ ១១ - ១៧ - ១៨
- ក្បួននីតិវិធីប្រតិបត្តិការរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ ទំព័រ ៣.៦២

៧. ក្រោយពេលអនុវត្តការចាប់ខ្លួនកុមារ នគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវជូនដំណឹងដល់ឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាល សមាជិកគ្រួសារ សាច់ញាតិរបស់កុមារ ឬនីតិជនទទួលខុសត្រូវដទៃទៀតអំពី ការចាប់ខ្លួន មូលហេតុនៃការចាប់ខ្លួន និង បទចោទប្រកាន់ទៅលើកុមារ ។

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.២ (ខ)២
- វិធានគ្រប់គ្រងយុត្តិធម៌អនីតិជនប៉េកាំង វិធាន ៧ - ១០ - ១០.១
- វិធានអប្បបរិមារបស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការគ្រប់គ្រងអ្នកទោស វិធាន ៩២
- គោលការណ៍ការពារចំពោះជនដែលស្ថិតក្នុងការឃុំខ្លួន ឬជាប់ពន្ធនាគារ គោលការណ៍ ១១ - ១៦
- ក្បួននីតិវិធីប្រតិបត្តិការរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ ទំព័រ ៣.១៦

៨. នៅពេលអនុវត្តការចាប់ខ្លួនកុមារ នគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវធ្វើកំណត់ហេតុ ដោយបញ្ជាក់អំពី មូលហេតុនៃ ការចាប់ខ្លួន ពេលវេលាចាប់ខ្លួន អត្តសញ្ញាណរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ ឬមន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់ដទៃទៀត ដែលចូលរួម ក្នុងការចាប់ខ្លួន ទីកន្លែងឃាត់ខ្លួន និងពេលវេលាដែលមកដល់កន្លែងឃាត់ខ្លួន ។

- វិធានរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការការពារអនីតិជនដែលត្រូវគេដកហូតសេរីភាព វិធាន១៩-២០-២១
- វិធានអប្បបរិមារបស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការគ្រប់គ្រងអ្នកទោស វិធាន ៧
- គោលការណ៍ការពារចំពោះជនដែលស្ថិតក្នុងការឃុំខ្លួន ឬជាប់ពន្ធនាគារ គោលការណ៍ ១២
- ក្បួននីតិវិធីប្រតិបត្តិការរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ ទំព័រ ៣.១១

៩. កំណត់ហេតុសម្ភាសន៍ ឬកំណត់ហេតុសួរចម្លើយ នគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវរក្សាទុកជាឯកសារសម្ងាត់ ។ ឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាល ឬអ្នកជំនុំជម្រះទទួលខុសត្រូវដទៃទៀត ត្រូវមានវត្តមានក្នុងពេលធ្វើសម្ភាសន៍។ អនីតិជន ត្រូវទទួលបានឱកាសទំនាក់ទំនងជាមួយ ឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាល ឬអ្នកទទួលខុសត្រូវដទៃទៀត មុនពេលជួបសម្ភាសន៍។ នៅពេលបញ្ចប់កិច្ចសម្ភាសន៍ កំណត់ហេតុសម្ភាសន៍ ត្រូវអានឱ្យអនីតិជនស្តាប់រួចឱ្យផ្តិតមេដៃ ។

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.២ (ខ) ៣
- វិធានគ្រប់គ្រងយុត្តិធម៌អនីតិជនប៉េកាំង វិធាន ៧
- ក្បួននីតិវិធីប្រតិបត្តិការរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ ទំព័រ ២ ដល់ ៤៣ និង ៣ ដល់ ១៥

១០. នគរបាលយុត្តិធម៌ មិនត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យមានការផ្សព្វផ្សាយរឿងក្តីអនីតិជន ដោយគ្មានច្បាប់អនុញ្ញាតឡើយ ។

- រដ្ឋធម្មនុញ្ញ មាត្រា ៣៨
- ច្បាប់សារពត៌មាន មាត្រា ៤ - ៥- ១៥
- សិទ្ធិនយោបាយ មាត្រា ១៤.១
- សេចក្តីប្រកាសជាសកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស មាត្រា ១២
- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ១៦ - ៤០.២ (ខ) (៣)
- វិធានគ្រប់គ្រងយុត្តិធម៌អនីតិជនប៉េកាំង វិធាន ៨
- វិធានរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការការពារអនីតិជនដែលត្រូវគេដកហូតសេរីភាព វិធាន ១៩

១១. អនីតិជនត្រូវទទួលបានការឃុំខ្លួនដាច់ដោយឡែកពីអនីតិជន និងដោយឡែកពីអនីតិជនដែលមានភេទផ្ទុយគ្នា ។

- សិទ្ធិនយោបាយ មាត្រា ១០
- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៣៧ (គ)
- វិធានគ្រប់គ្រងយុត្តិធម៌អនីតិជនប៉េកាំង វិធាន ១៣.៤ - ២៦
- វិធានអប្បបរមារបស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការគ្រប់គ្រងអ្នកទោស វិធាន ៨- ៨៥
- ក្បួននីតិវិធីប្រតិបត្តិការរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ ទំព័រ ៣ ដល់ ១៥

១២. កុមារដែលត្រូវបានចាប់ខ្លួន ឬស្ថិតក្នុងការឃុំខ្លួន មិនត្រូវទទួលបានការអនុវត្តកម្មវិធី អំពើហោរយោអំពើ អមនុស្សធម៌ ឬទង្វើណាមួយដែលនាំឱ្យខូចដល់កិត្តិយស សេចក្តីថ្លៃថ្នូរ របស់មនុស្សឡើយ។ កុមារដែលស្ថិតក្នុងការឃុំ ខ្លួន ត្រូវទទួលបានការថែទាំប្រកបដោយមនុស្សធម៌ ហើយដោយគោរពសេចក្តីថ្លៃថ្នូរដែលមានពីកំណើតរបស់មនុស្ស។

- រដ្ឋធម្មនុញ្ញ មាត្រា ៣៨
- ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល មាត្រា ១២
- សេចក្តីប្រកាសជាសកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស មាត្រា ៥
- សិទ្ធិនយោបាយ មាត្រា ៧ - ១០
- អនុសញ្ញាប្រឆាំងនឹងការធ្វើទារុណកម្ម មាត្រា ២
- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៣៧ (ក) - ៣៧ (គ)
- វិធានរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការការពារអនីតិជនដែលត្រូវគេដកហូតសេរីភាព វិធាន ១២ - ៦៣
- វិធានអប្បបរិមារបស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការគ្រប់គ្រងអ្នកទោស វិធាន ៣៣
- គោលការណ៍ការពារចំពោះជនដែលស្ថិតក្នុងការឃុំខ្លួន ឬជាប់ពន្ធនាគារ គោលការណ៍ ៦- ២១
- ក្បួននីតិវិធីប្រតិបត្តិការរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ ទំព័រ ៣ ដល់ ៦២

១៣. កុមារដែលស្ថិតក្នុងការឃុំខ្លួន មានសិទ្ធិទំនាក់ទំនងជាមួយនឹងគ្រួសាររបស់គេ។

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៣៧ (គ)
- វិធានអប្បបរិមារបស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការគ្រប់គ្រងអ្នកទោស វិធាន ៩២
- គោលការណ៍ការពារចំពោះជនដែលស្ថិតក្នុងការឃុំខ្លួន ឬជាប់ពន្ធនាគារ គោលការណ៍ ១៩
- ក្បួននីតិវិធីប្រតិបត្តិការរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ ទំព័រ ៣ ដល់ ៦២

១៤. មិនត្រូវឱ្យកុមារចូលរួមក្នុងជួរយុទ្ធជាមួយឡើយ ប្រសិនបើមានការអនុញ្ញាតជាមុនពីឪពុកម្តាយ ឬអាណា ព្យាបាល របស់កុមារនោះទេ។

- ក្បួននីតិវិធីប្រតិបត្តិការរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ ទំព័រ ៣ ដល់ ៤០

១៥. កុមារដែលត្រូវបានចាប់ខ្លួន ត្រូវបញ្ជូនទៅចៅក្រមជាបន្ទាន់។ ការឃុំខ្លួនអនីតិជន ត្រូវតែរាត ទៅតាម រយៈពេលដែលបានកំណត់ដោយច្បាប់ ។

- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៣៨ (វិសោធន៍កម្ម) មាត្រា ៤៧
- ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល មាត្រា ១៣
- សិទ្ធិនយោបាយ មាត្រា ៩.៣ - ១០.២ (ខ)
- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៣៧ (ខ) - ៣៧ (ឃ) - ៤០.២(ខ) (៣)
- វិធានគ្រប់គ្រងយុត្តិធម៌អនីតិជនប៉េកាំង វិធាន ១០.២
- វិធានរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការការពារអនីតិជនដែលត្រូវគេដកហូតសេរីភាព វិធាន ១៧
- គោលការណ៍ការពារចំពោះជនដែលស្ថិតក្នុងការឃុំខ្លួន ឬជាប់ពន្ធនាគារ គោលការណ៍ ១១- ៣៧- ៣៨
- ក្បួននីតិវិធីប្រតិបត្តិការរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ ទំព័រ ៣ ៨៧ ៩ និង ៣-១០

ខ - ដំណាក់កាលនៃអង្គការ

១- នៅពេលទទួលបានតែសំណុំរឿងពិនិត្យធានាយុត្តិធម៌ ប៉ុន្តែគ្មានជនជាប់សង្ស័យមកជាមួយនោះ ព្រះរាជ អាជ្ញា គប្បីឱ្យដំណឹងដល់ឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាល របស់អនីតិជនដែលជាប់សង្ស័យអំពី បទចោទប្រកាន់ផ្សេងៗ ក្រោយពីចុះបញ្ជីសំណុំរឿងក្តីរួច ។

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.២(ខ)(២)

២- ប្រសិនបើមានភាពមិនច្បាស់លាស់អំពីអាយុរបស់អនីតិជនដែលជាប់សង្ស័យនោះ ព្រះរាជអាជ្ញាគប្បីធ្វើ ការស៊ើបអង្កេតបឋមបន្ថែម ដើម្បីស្វែងរកការពិតនៃអាយុរបស់អនីតិជនដែលជាប់សង្ស័យនោះ ។

ក- ប្រសិនបើលទ្ធផលនៃការស៊ើបអង្កេតបឋមរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាបានបង្ហាញឱ្យឃើញថា អាយុអនីតិជន ដែលជាជនជាប់សង្ស័យនោះ តិចជាង ១៣ ឆ្នាំ ព្រះរាជអាជ្ញាគប្បីចេញដីកាតំកល់រឿងទុកឥតចាត់ការ ហើយឱ្យដំណឹង ទៅភាគដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ។

- ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល មាត្រា ១៤.៥
- រដ្ឋធម្មនុញ្ញ មាត្រា ៣៨

ខ- ប្រសិនបើលទ្ធផលនៃការស៊ើបអង្កេតបឋមរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាបានបង្ហាញឱ្យឃើញថា អាយុអនីតិជន ដែលជាជនជាប់សង្ស័យនោះ ចាប់ពី ១៣ ឆ្នាំឡើង ប៉ុន្តែតិចជាង ១៨ ឆ្នាំនោះ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចធ្វើដីកាសន្និដ្ឋាន បញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ ទៅចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ដើម្បីធ្វើការអង្កេតស៊ើបសួរបាន ។

គ- ប្រសិនបើការស៊ើបអង្កេតបឋមរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាមិនអាចរកឃើញនូវអាយុពិតប្រាកដ របស់អនីតិជន ដែលជាជនជាប់សង្ស័យនោះទេ នោះព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវធ្វើដីកាបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ ទៅចៅក្រមស៊ើបអង្កេតដើម្បី អង្កេតស៊ើបសួរស្វែងរកអាយុពិតប្រាកដ ។

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.៣ (ក)

៣- មុនពេលធ្វើការសាកសួរ (សម្ភាសន៍) អនីតិជន ព្រះរាជអាជ្ញា គប្បីខិតខំស្វែងរកមេធាវីឱ្យជនជាប់សង្ស័យ ជាអនីតិជនឱ្យអស់លទ្ធភាពរបស់ខ្លួន ។ ប្រសិនបើជនជាប់សង្ស័យជាអនីតិជនគ្មានលទ្ធភាពរកមេធាវីខ្លួនឯងបាន ព្រះរាជ អាជ្ញាគប្បីរកមេធាវីដែលបម្រើសេវាដោយមិនយកកំរៃឱ្យពួកគេតាមច្បាប់កំណត់ ។

- ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល មាត្រា ១០

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.(ខ)(២)

៤- មុនពេលធ្វើការសាកសួរ (សម្ភាសន៍) អនីតិជន ជាដំបូងព្រះរាជអាជ្ញា គប្បីធ្វើការជូនដំណឹងទៅ ឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាលរបស់ អនីតិជននោះ ជាមុនសិន ដើម្បីឱ្យពួកគេអាចចូលរួមក្នុងដំណើរការសាកសួរ (សម្ភាសន៍) នេះ ។ ប្រសិនបើឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាលរបស់អនីតិជនដែលជាជនជាប់សង្ស័យ មិនបានទទួលដំណឹងដែលព្រះរាជអាជ្ញា បានជូនរួចហើយ ឬមិនអាចចូលរួមក្នុងដំណើរការសាកសួរបានទេនោះ ដំណើរការសាកសួរនៅតែបន្តដោយគ្មានការ ពន្យារពេលឡើយ ។

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៣.២ - ៤០.២ (ខ)(៣)

៥- ការសាកសួរ (សម្ភាសន៍) អនីតិជន ត្រូវធ្វើឡើងដោយព្រះរាជអាជ្ញា រួមជាមួយមេធាវី បើសិន ជាមាន ហើយក្នុងលក្ខណៈសម្ងាត់បំផុត ។

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.២១៧

៦- បន្ទាប់ពីការសាកសួរ(សំភាសន៍)ចប់ភ្លាម កំណត់ហេតុសាកសួរ(សំភាសន៍)ត្រូវអានឱ្យអនីតិជននោះស្តាប់ ឡើងវិញ ហើយឱ្យផ្តិតមេដៃ។ ប្រសិនបើមានវត្តមានឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាល និងមេធាវី ព្រះរាជអាជ្ញាឬឱ្យ ឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាល និងមេធាវីរបស់អនីតិជននោះចូលរួមផ្តិតមេដៃ ឬចុះហត្ថលេខាលើកំណត់ហេតុសាកសួរ (សម្ភាសន៍)នោះផងដែរ ។

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.២(ខ)(៣)

៧- ព្រះរាជអាជ្ញាមិនអាចអនុញ្ញាតឱ្យមានការចុះផ្សាយចំពោះករណីអនីតិជនដោយគ្មានច្បាប់អនុញ្ញាតឡើយ ។

- ច្បាប់សារពត៌មាន មាត្រា ៤ - ៥ - ១៥

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ១៦- ៤០.២(ខ)(៧)

- សិទ្ធិនយោបាយ មាត្រា ១៤.១

៨- ប្រសិនបើ ព្រះរាជអាជ្ញាសំរេចចេញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ (ផ្ដើមចោទប្រកាន់) ព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវឱ្យដំណឹងអំពីបទចោទប្រកាន់ ទៅអនីតិជនដែលជាជនជាប់សង្ស័យ ឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាល របស់អនីតិជន ។

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.២(ខ)(២)

៩- ក្នុងករណីដែលអនីតិជនរត់គេចខ្លួន ឬគ្មានខ្លួន ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវជូនដំណឹងទៅឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាល របស់អនីតិជននោះ អំពីដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ ។

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.២(ខ)(២)

១០- ក្នុងករណីមានខ្លួនអនីតិជនដែលជាជនជាប់សង្ស័យ នៅពេលធ្វើការផ្ដើមចោទប្រកាន់រួច ព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវបញ្ជូនខ្លួនជនជាប់សង្ស័យទៅ ចៅក្រមស៊ើបអង្កេតភ្លាម ។

- ច្បាប់ស្តីពីវិសោធនកម្មនៃនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៣៨

- ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល មាត្រា ១៣

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.២(ខ)(៣)

១១- ព្រះរាជអាជ្ញា អាចធ្វើការស្នើសុំទៅចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ដើម្បីឃុំខ្លួនអនីតិជនសំរាប់តែមធ្យោបាយ ចុងក្រោយបង្អស់ ។

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៣៧(ខ)

១២- ព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវធានាឱ្យមានការឃុំខ្លួនអនីតិជនដាច់ដោយឡែកពី នីតិជន និងដោយឡែកពី អនីតិជន ដែលមានភេទផ្ទុយគ្នា ។

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៣៧(គ) និង (ឃ)

- សិទ្ធិនយោបាយ មាត្រា ១០.២(ខ)

១៣- ក្នុងពេលបំពេញភារកិច្ចរបស់ខ្លួន ប្រសិនបើព្រះរាជអាជ្ញាយល់ឃើញថា ចាំបាច់ត្រូវតែយកចិត្តទុកដាក់ ឬការពារដល់អនីតិជន ព្រះរាជអាជ្ញាគប្បីចាត់វិធានការចាំបាច់ណាមួយសំរាប់ការថែទាំ និងការការពារដល់អនីតិជន នោះ ។

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៣.២ - ៣៧(គ)

គ ~ ដំណាក់កាលចៅក្រមស៊ើបអង្កេត

១- ក្រោយពីទទួលសំណុំរឿងផ្ដើមចោទប្រកាន់ពីព្រះរាជអាជ្ញាដែលគ្មានខ្លួនជនជាប់សង្ស័យមកជាមួយ សំណុំ រឿងទេ ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត គប្បីឱ្យដំណឹងអំពីបទចោទប្រកាន់នេះទៅឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាលរបស់ជនជាប់ សង្ស័យ ព្រមទាំងប្រាប់អំពីសិទ្ធិត្រូវមានមេធាវី ហើយបើពួកគេមានលទ្ធភាពអាចរកមេធាវីបាន នោះគំរូវិឱ្យមេធាវី អញ្ជើញមកតុលាការជាមួយនឹងកូនក្តីរបស់ខ្លួនផងដែរ ។

- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៧៥ - ៧៦

- ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល មាត្រា ១០

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.២(ខ)(២)

២- នៅពេលដែលជនជាប់សង្ស័យជាអនីតិជន បញ្ចេញខ្លួនជាលើកដំបូង ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ត្រូវប្រាប់ដោយ
ផ្ទាល់ទៅអនីតិជន ឬតាមរយៈឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាល អំពីសិទ្ធិរបស់គេ ។

សិទ្ធិទាំងឡាយដែលចៅក្រមស៊ើបអង្កេតត្រូវប្រាប់នោះ មានជាអាទិ៍:-

ក- សិទ្ធិទទួលបានការឱ្យដំណឹងអំពីបទចោទប្រកាន់

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.២(ខ)(២)

ខ- សិទ្ធិទទួលបានជាជនឥតទោសរហូតដល់តុលាការសំរេចសេចក្តីជាស្ថាពរ

- ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល មាត្រា ២៥

- រដ្ឋធម្មនុញ្ញ មាត្រា ៣៨

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.២(ខ)(១)

- សិទ្ធិនយោបាយ មាត្រា ១៤.២

- សេចក្តីប្រកាសជាសាកលសិទ្ធិមនុស្ស មាត្រា ១១

គ- សិទ្ធិមានមេធាវី

- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៧៥ - ៧៦

- ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល មាត្រា ១០

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.២(ខ)(២)

- សិទ្ធិនយោបាយ មាត្រា ១៤.៣(ឆ)

ឃ- សិទ្ធិមិនទាន់ឆ្លើយដោយគ្មានមេធាវី

- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៧៥

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.២(ខ)(៤)

ង- សិទ្ធិចូលរួមរបស់ឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាល ក្នុងដំណើរការរឿងក្តី ប្រសិនបើមិនផ្ទុយនឹងផលប្រយោជន៍
របស់កុមារ

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.២(ខ)(៣)

ច- សិទ្ធិមានអ្នកបកប្រែភាសា ប្រសិនបើចាំបាច់

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.២(ខ)(៦)

- សិទ្ធិនយោបាយ មាត្រា ១៤.៣(ច)

ឆ- សិទ្ធិបដិសេធនូវការបង្ខិតបង្ខំផ្តល់សក្ខីកម្ម ឬសារភាពកំហុសដែលមិនត្រឹមត្រូវ

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.២(ខ)(៤)

- សិទ្ធិនយោបាយ ១៤.៣ឆ - នីតិវិធីប្រា ៧៥)

ជ- សិទ្ធិបង្ហាញសាក្សី និង បង្ហាញភស្តុតាង

- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៨១

- ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល មាត្រា ២៤.៤

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.២(ខ)(២)

- សិទ្ធិនយោបាយ មាត្រា ១៤.៣(ង)

ឈ- សិទ្ធិជៀសផុតពី ទារុណកម្ម អំពើហិង្សា ឬការគំរាមគំហែងផ្សេងៗ

- រដ្ឋធម្មនុញ្ញ មាត្រា ៣៨

- អនុសញ្ញាប្រឆាំងនឹងការធ្វើទារុណកម្ម មាត្រា ២

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៣៧(ក)

- សិទ្ធិនយោបាយ មាត្រា ៧

- សេចក្តីប្រកាសជាសកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស មាត្រា ៥

- ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល មាត្រា ១២

- ប្រកាសរួមស្តីពីការហាមប្រើប្រាស់ខ្នោះដៃ លេខៈ២៧៨-រប័៣
- នីតិវិធីពន្ធនាគារ លេខៈ២១ (២០០៣)

ញ- សិទ្ធិស្នើសុំអនុញ្ញាតឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្តោះអាសន្ន

- ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល មាត្រា ១៤

ដ- សិទ្ធិធ្វើការទំនាក់ទំនងជាមួយស្ថានទូត ស្ថានកុងស៊ុល ប្រសិនបើជាជនបរទេស

- អនុសញ្ញាប្រឆាំងនឹងការធ្វើទារុណកម្ម មាត្រា ៧
- ប្រកាស លេខ ២១៧ ស្តីពីការគ្រប់គ្រងពន្ធនាគារ ចុះថ្ងៃទី ៣១ មីនា ១៩៩៨
- នីតិវិធីពន្ធនាគារ (២០០៣) លេខ ១ - ៨ - ១២

៣- ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ត្រូវស្នើសុំទៅប្រធានតុលាការ ដើម្បីចាត់តាំងមេធាវី សំរាប់អនីតិជនដែលគ្មាន
ទីពឹង។ ប្រសិនបើមានការចាំបាច់ ចៅក្រមស៊ើបអង្កេតត្រូវផ្អាកការសាកសួរ(សម្ភាសន៍) ហើយលើកទៅពេលក្រោយ
រហូតដល់អនីតិជនមានមេធាវីការពារខ្លួនតាមផ្លូវច្បាប់សិន។ ប្រសិនបើអនីតិជនមិនចង់មានមេធាវី ចៅក្រមស៊ើប
អង្កេត ត្រូវពន្យល់ឱ្យអនីតិជនយល់ អំពីសារៈប្រយោជន៍ដែលត្រូវមានមេធាវី ។

- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៧៦
- ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល មាត្រា ១០
- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.២(ខ)(២)

៤- ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ផ្អាកការសាកសួរ(សម្ភាសន៍) អនីតិជន ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ត្រូវសំរេច
អំពីការឃុំខ្លួន ឬមិនឃុំខ្លួន(ដាក់ឱ្យនៅក្រៅឃុំ) ។ ការសំរេចឃុំខ្លួនជាជំរើសចុងក្រោយបំផុត របស់ចៅក្រមស៊ើប
អង្កេត។ ការសំរេចមិនឃុំខ្លួន (ដាក់ឱ្យនៅក្រៅឃុំ) គឺជាអាទិភាពមួយដែលគួរផ្តល់អោយអនីតិជន ប្រសិនបើមិនប៉ះ
ពាល់ដល់ផលប្រយោជន៍អនីតិជនទេ។

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៣៧(ខ)

៥- ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបអង្កេតសំរេចឃុំខ្លួនអនីតិជន នោះចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ត្រូវជូនដំណឹងអំពីសេចក្តីសំរេចឃុំខ្លួន សិទ្ធិសុំអនុញ្ញាតឱ្យនៅក្រៅឃុំជាបណ្តោះអាសន្នទៅអនីតិជន ឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាលរបស់អនីតិជន ។

- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៧៩
- ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល មាត្រា ១៤
- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៣៧(ឃ)

៦- ព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវចាត់ទុកជាចំបងចំពោះផលប្រយោជន៍របស់អនីតិជន នៅពេលសំរេចប្តឹង ឬមិនប្តឹង ឧទ្ធរណ៍លើដីកាសំរេចមិនឃុំខ្លួន (ដាក់ឱ្យនៅក្រៅឃុំ) ឬដីកាសំរេចអនុញ្ញាតឱ្យនៅក្រៅឃុំជាបណ្តោះអាសន្នរបស់ ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ចំពោះអនីតិជន ។

- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៧៩
- ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល មាត្រា ១៤
- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៣.១ - ៣៧(ខ)

៧- សំណុំរឿងក្តីអនីតិជន ត្រូវតែលើកយកមកចាត់ការជាអាទិភាព ហើយសំណុំរឿងក្តីអនីតិជន ដែលជនជាប់សង្ស័យជាអនីតិជនកំពុងជាប់ឃុំឃាំងជាបណ្តោះអាសន្ននោះ ត្រូវលើកយកមកចាត់ការជាអាទិភាពបំផុត ។

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.២(ខ)(៣) - ៣៧(ឃ) - ៤០.២(ខ)(៣)
- សិទ្ធិនយោបាយ មាត្រា ១០.២(ខ)

៨- ការសាកសួរ(សម្ភាសន៍)លើជនជាប់សង្ស័យជាអនីតិជន ត្រូវធ្វើឡើងជាសំងាត់ និងក្នុងកន្លែងដោយឡែកពីអនីតិជន ។

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.២(ខ)(៧)

៩- មេធាវី ឬឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាល ឬទាំងមេធាវី និង ឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាល ត្រូវមានវត្តមានក្នុងពេលធ្វើការសាកសួរ(សម្ភាសន៍) ជនជាប់សង្ស័យជាអនីតិជន ។

- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ៧៦

- សិទ្ធិកុមារ ៤០.២(ខ)(៣)

១០- ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ត្រូវធ្វើការសាកសួរ(សម្ភាសន៍)ដោយខ្លួនឯងផ្ទាល់ ដោយមានក្រឡាបញ្ជីជាអ្នកធ្វើកំណត់ហេតុអមផង ។

- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ៧៥ - ៧៦ - ៧៧- ៨១

១១- ការសាកសួរ(សម្ភាសន៍) គួរជៀសវាងការប្រើសំណួរនាំមុខ ការបញ្ចុះបញ្ចូល គំរាមគំហែង និងការបំភិតបំភ័យ ។ ការទំនាក់ទំនងនានាក្នុងដំណើរការសាកសួរ(សម្ភាសន៍) ត្រូវធ្វើឡើងក្នុងកំរិតដែលកុមារងាយយល់ ។

- រដ្ឋធម្មនុញ្ញ មាត្រា ៣៨

- ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល មាត្រា ២៤.៣

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.២(ខ)(៤)

- សិទ្ធិនយោបាយ ១៤.៣(ឆ)

១២- បន្ទាប់ពីការសាកសួរ(សម្ភាសន៍) ចប់ភ្លាម កំណត់ហេតុសាកសួរ(សម្ភាសន៍) ត្រូវអានឡើងវិញឱ្យ អនីតិជននោះស្តាប់ ហើយឱ្យផ្តិតមេដៃ ។ ប្រសិនបើមានវត្តមានឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាល មេធាវី ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ឥឡូវឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាល មេធាវីរបស់អនីតិជននោះ ចូលរួមផ្តិតមេដៃ ឬចុះហត្ថលេខាលើកំណត់ហេតុសាកសួរ (សម្ភាសន៍) ផងដែរ ។

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.២(ខ)(៣)

១៣- ចៅក្រមស៊ើបអង្កេតមិនត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យមានការផ្សព្វផ្សាយរឿងក្តីអនីតិជន ដោយពុំមានច្បាប់អនុញ្ញាតឡើយ ។

- ច្បាប់សារពត៌មាន ៤ - ៥ - ១៥

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ១៦ - ៤០.២(ខ)(៧)

- សិទ្ធិនយោបាយ មាត្រា ១៤.១

១៤- អនីតិជនត្រូវទទួលការឃុំខ្លួនដាច់ដោយឡែកពីនីតិជន និងដោយឡែកពីអនីតិជនដែលមានភេទផ្ទុយគ្នា ។

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៣៧(គ) និង (ឃ)
- សិទ្ធិនយោបាយ មាត្រា ១០.២(ខ)

១៥- ត្រូវគោរពទៅតាមរយៈពេលឃុំខ្លួន ដែលមានចែងក្នុងច្បាប់ទាក់ទងនឹងអនីតិជន ។ ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ធ្វើយ៉ាងណាត្រូវជំរុញឱ្យមានការឃុំខ្លួនអនីតិជនលើសពីរយៈពេលចាំបាច់ និងលើសពីច្បាប់កំណត់ ។

- ច្បាប់ស្តីពីរយៈពេលឃុំខ្លួនជាបណ្តោះអាសន្ន (១៩៩៩)
- ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល មាត្រា ១៤

កំណត់សំគាល់: ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាលឆ្នាំ ១៩៩២ (អ៊ុនតាក់) មាត្រា ១៤.៤ ចែងថា អនីតិជនដែលមាន អាយុតិចជាង ១៣ ឆ្នាំ មិនត្រូវជាប់ឃុំឃាំងជាបណ្តោះអាសន្នទេ ។ អនីតិជនដែលមាន អាយុ ១៣ ទៅ ១៤ ឆ្នាំ មិន ត្រូវជាប់ឃុំឃាំងជាបណ្តោះអាសន្នលើសពី ១ ខែទេ ។ រយៈពេលនេះ អាចទ្វេឡើងជាពីរលើសិនមានការចោទប្រកាន់ ពីបទឧក្រិដ្ឋណាមួយ ។

ច្បាប់ស្តីពីរយៈពេលឃុំខ្លួនជាបណ្តោះអាសន្ន ឆ្នាំ ១៩៩៩ មាត្រា ១ ចែងថា រយៈពេលឃុំខ្លួនជាបណ្តោះអាសន្ន មិនត្រូវឱ្យលើសពីបួនខែឡើយ ប៉ុន្តែយោងតាមការសម្រេចដោយមានចែងមូលហេតុរបស់ចៅក្រម រយៈពេលនេះ អាច ពន្យាររហូតទៅដល់ ៦ ខែ ប្រសិនបើមានបញ្ជាក់អំពីភាពចាំបាច់សំរាប់ដំណើរការស៊ើបអង្កេត ។ ច្បាប់ ឆ្នាំ ១៩៩៩ នេះ មិនបានញែកឱ្យដាច់ស្រឡះអំពីការឃុំខ្លួនរវាង នីតិជន និងអនីតិជនទេ ហើយម្យ៉ាងវិញទៀត មាត្រា ២ នៃច្បាប់នេះ ក៏បានចែងអំពីនីតិវិធីនៃបទបញ្ញត្តិណា ដែលចែងផ្ទុយនឹងច្បាប់នេះផងដែរ ។

អ្នកច្បាប់មួយចំនួនបានបកស្រាយថា ច្បាប់ស្តីពីរយៈពេលឃុំខ្លួនជាបណ្តោះអាសន្ន ឆ្នាំ ១៩៩៩ បាននិករណ៍ ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល ឆ្នាំ១៩៩២ គឺមានន័យថា ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នចំពោះអនីតិជន អាចពន្យារពេលរហូត ដល់ទៅ ៦ ខែ ប៉ុន្តែអ្នកច្បាប់មួយចំនួនទៀត បានបកស្រាយថា ច្បាប់ឆ្នាំ ១៩៩៩ សំដៅទៅលើរយៈពេលឃុំខ្លួន បណ្តោះអាសន្នជាទូទៅតែប៉ុណ្ណោះ ដោយពុំមានចែងចំពោះអនីតិជនទេ ។ ចំណែកច្បាប់ ឆ្នាំ ១៩៩២ វិញ គឺបានចែង ជាក់លាក់អំពីរយៈពេលឃុំខ្លួនជាបណ្តោះអាសន្នចំពោះអនីតិជន ។ ដោយសារថាច្បាប់ ឆ្នាំ ១៩៩៩ មិនបានចែងជាក់ លាក់អំពីការឃុំខ្លួនអនីតិជន ទើបច្បាប់ឆ្នាំ ១៩៩២ នៅតែជាធរមានក្នុងការអនុវត្តចំពោះអនីតិជន ។

ប្រទេសកម្ពុជាបានចុះហត្ថលេខាទទួលស្គាល់ អនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ ឆ្នាំ ១៩៩២។ រដ្ឋធម្មនុញ្ញ មាត្រា ៣១ និង ៤៨ ចែងថា ប្រទេសកម្ពុជាទទួលស្គាល់ និងគោរពអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ និងការពារសិទ្ធិកុមារ ដូចដែលមាន ចែងក្នុងអនុសញ្ញានោះ។ ការដែលបកស្រាយថា ច្បាប់ឆ្នាំ ១៩៩៩ ដែលចែងជាទូទៅនោះ គឺមិនបានលុបចោលសំណៅ យោងជាក់លាក់អំពីអនីតិជន ដែលមានចែងក្នុងច្បាប់ ឆ្នាំ ១៩៩២ នោះទេ គឺមានន័យថា វាមានលក្ខណៈស្របគ្នា ទៅនឹងគោលការណ៍ មាត្រា ៣៧ នៃអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារដែលការឃុំខ្លួនអនីតិជន ត្រូវធ្វើឡើងតែក្នុងជំរើសចុង ក្រោយប៉ុណ្ណោះ និងសំរាប់រយៈពេលខ្លីសមរម្យមួយ។

១៦- ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានថា អនីតិជននោះ មានអាយុក្រោម ១៣ ឆ្នាំ ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត អាចចេញដីកាសំរេចលើកលែងចោទប្រកាន់។ ជានិច្ចកាល ចៅក្រមស៊ើបអង្កេតគួរផ្តល់ប្រយោជន៍ នៃវិមតិសង្ស័យនេះ ទៅអនីតិជន ក្នុងនោះដូចជាការរកឃើញនូវអាយុជុំយុគ ក្នុងដំណាក់កាលផ្សេងៗនៃនីតិវិធី។

- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៩០
- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.៣(ក)
- ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល មាត្រា ១៤.៥
- សិទ្ធិនយោបាយ មាត្រា ១៤.៤
- រដ្ឋធម្មនុញ្ញ មាត្រា ៣៨

ឃ- សេចក្តីសន្និដ្ឋានស្ថាពររបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅចៅក្រមជំនុំជម្រះ

១- ព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវធ្វើសេចក្តីសំរេចអំពីសេចក្តីសន្និដ្ឋានចោទប្រកាន់ស្ថាពរ របស់ខ្លួនឱ្យបានឆាប់បំផុត តាមដែលអាចធ្វើទៅបាន។

- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៩០
- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៣.១

២- បន្ទាប់ពីព្រះរាជអាជ្ញាបានទទួលដីកាសំរេចលើកលែងចោទប្រកាន់ លើជនជាប់សង្ស័យជាអនីតិជនពី ចៅ-
ក្រមស៊ើបអង្កេត ព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវពិចារណាអំពីផលប្រយោជន៍ជាសំខាន់របស់កុមារមុនពេលប្តឹងឧទ្ធរណ៍នឹងដីកា
សំរេចលើកលែងចោទប្រកាន់របស់ចៅក្រមស៊ើបអង្កេតនោះ ។

- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៩០
- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៣.១

ខ - ដំណាក់កាលសវនាការ របស់ចៅក្រមជំនុំជម្រះ

១- សំណុំរឿងក្តីអនីតិជន ចៅក្រមជំនុំជម្រះ ត្រូវលើកយកមកចាត់ការជាអាទិភាព ហើយសំណុំរឿងក្តី
អនីតិជន ដែលជនជាប់ចោទជាអនីតិជនកំពុងជាប់ឃុំឃាំងជាបណ្តោះអាសន្ននោះ ចៅក្រមជំនុំជម្រះ ត្រូវលើកយកមក
ចាត់ការជាអាទិភាពបំផុត ។

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៣.១ - ៣៧(ឃ) - ៤០.២(ខ)(៣)
- សិទ្ធិនយោបាយ មាត្រា ១០.២(ខ)

២- ត្រូវគោរពទៅតាមរយៈពេលឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ដែលមានចែងក្នុងច្បាប់ សំរាប់អនីតិជន ។

- ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល មាត្រា ១៤
- ច្បាប់ឆ្នាំ ១៩៩៩ ស្តីពីរយៈពេលឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន មាត្រា ១ ។

៣- នៅពេលដែលតុលាការ ពិចារណាបង្វិលសំណុំរឿងទៅចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ឬព្រះរាជអាជ្ញាវិញ ដូចដែល
មានចែងក្នុងមាត្រា ១០៦ ឬ១០៧ នៃច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ជាបឋមតុលាការគប្បីសំរេចដោយមានការពិចារណា
ទៅលើផលប្រយោជន៍របស់កុមារជាមុនសិន ។

- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ១០៦ - ១០៧
- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៣.១

៤- ចៅក្រមជំនុំជម្រះ ត្រូវតែរកមេធាវីឱ្យអនីតិជនណាដែលគ្មានទីពឹង ។ ប្រសិនបើច្បាប់តម្រូវឱ្យរក មេធាវី ដំណើរការផ្សេងៗ គប្បីផ្អាកសិន ដើម្បីឱ្យអនីតិជនអាចទទួលបាននូវមេធាវី ។

- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៧៥ - ៧៦
- ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល មាត្រា ១០
- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.២(ខ)(៣)

៥- អនីតិជន ត្រូវទទួលបានពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់ សំរាប់រៀបចំសំណុំរឿងរបស់ខ្លួន ដើម្បីឆ្លើយដោះសារនៅ ចំពោះមុខតុលាការ ។

- សិទ្ធិនយោបាយ មាត្រា ១៤.៣(ខ)

៦- ការបើកសវនាការរឿងក្តីអនីតិជន អាចធ្វើឡើងជាសំងាត់ ដោយគោរពទៅតាម ផលប្រយោជន៍របស់ អនីតិជន ។

- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ១២៩
- ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល មាត្រា ២៣
- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.២(ខ)(៣)
- សិទ្ធិនយោបាយ មាត្រា ១៤.១

៧- ចំពោះសវនាការរួមគ្នារវាង នីតិជន និងអនីតិជនដែលជាជនជាប់ចោទ គួរធ្វើជាសំងាត់ ប្រសិនបើមាន ការប៉ះពាល់ដល់ផលប្រយោជន៍របស់អនីតិជន ។

៨- ឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាល មេធាវីរបស់អនីតិជន មានសិទ្ធិចូលរួមគ្រប់ដំណាក់កាលនៃនីតិវិធីដំណើរ ការរឿងក្តី ប្រសិនបើគ្មានការប៉ះពាល់ដល់ផលប្រយោជន៍របស់អនីតិជនទេ ។

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.២(ខ)(៣)

៩- នៅពេលចាប់ផ្តើមបើកសវនាការ អនីតិជនត្រូវទទួលបានការឱ្យដំណឹងអំពីសិទ្ធិទាំងឡាយដូចខាងក្រោម

នេះ:-

ក- សិទ្ធិទទួលបានការឱ្យដំណឹងអំពី បទចោទប្រកាន់

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.២(ខ)(២)

ខ- សិទ្ធិមានវត្តមាននៅគ្រប់ឱកាសជំនុំជម្រះ

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ១២
- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ១០៨ - ១១១
- សិទ្ធិនយោបាយ ១៤.៣(ឃ)

គ- សិទ្ធិទទួលបានជាជនឥតទោសរហូតដល់តុលាការសំរេចសេចក្តីជាស្ថាពរ

- ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល មាត្រា ២៥
- រដ្ឋធម្មនុញ្ញ មាត្រា ៣៨
- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.២(ខ)(១)
- សិទ្ធិនយោបាយ មាត្រា ១៤.២
- សេចក្តីប្រកាសជាសាកលស្តីពី សិទ្ធិមនុស្ស មាត្រា ១១

ឃ- សិទ្ធិមានមេធាវី

- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៧៥ - ៧៦
- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.២(ខ)(៣)

ង- សិទ្ធិមិនទាន់ឆ្លើយដោយគ្មានមេធាវី

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.២(ខ)(៤)
- សិទ្ធិនយោបាយ មាត្រា ១៤.៣(ង)

ច- សិទ្ធិចូលរួមរបស់ឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាល ក្នុងដំណើការរៀនក្តី ប្រសិនបើមិនផ្ទុយនឹងផលប្រយោជន៍ របស់កុមារទេ ។

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.២(ខ)(៣)

ឆ- សិទ្ធិមានអ្នកបកប្រែភាសា ប្រសិនបើចាំបាច់

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.២(ខ)(៦)

- សិទ្ធិនយោបាយ ១៤.៣(ច)

ជ- សិទ្ធិបដិសេធផ្តល់សក្តិកម្ម ឬសារភាពកំហុស

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.២(ខ)(៤)

- សិទ្ធិនយោបាយ មាត្រា ១៤.៣(ឆ)

- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៧៥

ឈ- សិទ្ធិបង្ហាញសាក្សី និងបង្ហាញភស្តុតាង ព្រមទាំងសួរសំណួរផ្សេងៗតាមរយៈមេឃុំក្រុម

- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ១៣២

ញ- សិទ្ធិជៀសផុតពី អំពើហិង្សា ឬការគំរាមគំហែងផ្សេងៗ

- រដ្ឋធម្មនុញ្ញ មាត្រា ៣៨

- អនុសញ្ញាស្តីពីការប្រឆាំងនឹងទារុណកម្ម មាត្រា ២

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៣៧(ក)

- សេចក្តីប្រកាសជាសកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស មាត្រា ៥

- ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល មាត្រា ១២

- ប្រកាសរួមស្តីពីការហាមប្រើប្រាស់ខ្នោះដៃ លេខៈ២៧៨-រប៩៣

- នីតិវិធីពន្ធនាគារ(២០០១) លេខៈ២១

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៣៧(ក)

- សិទ្ធិនយោបាយ មាត្រា ៧

ដ- សិទ្ធិប្តឹងដិតចិត្តលើចៅក្រមជំនុំជម្រះ

- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីជំនុំជម្រះវិជ្ជកម្មព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ ១៩៨៩ មាត្រា ១០ - ៣៤

ច- សិទ្ធិស្នើសុំនៅក្រៅឃុំ ប្រសិនបើសវនាការនៃរឿងក្តីត្រូវលើកពេល

- ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល មាត្រា ១៤

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៣៧(ឃ)

- សិទ្ធិនយោបាយ មាត្រា ៩.៣

ឌ- សិទ្ធិធ្វើការទំនាក់ទំនងជាមួយស្ថានទូត ប្រសិនបើជាជនបរទេស

- អនុសញ្ញាប្រឆាំងការធ្វើទារុណកម្ម មាត្រា ៧

- ប្រកាស លេខ ២១៧ ចុះថ្ងៃទី ៣១ មីនា ១៩៩៨ របស់ក្រសួងមហាផ្ទៃ ស្តីពីការគ្រប់គ្រងពន្ធនាគារ

- នីតិវិធីពន្ធនាគារឆ្នាំ (២០០១) លេខ ១ - ៨ - ១២

១០- ការទំនាក់ទំនងនានា រវាងតុលាការ និងអនីតិជន ត្រូវធ្វើឡើងក្នុងកំរិតដែលកុមារងាយយល់ ។

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.១

- សិទ្ធិនយោបាយ មាត្រា ១៤.៤

១១- តុលាការអាចសំរេចឱ្យរួចខ្លួនពីបទចោទប្រកាន់ ប្រសិនបើតុលាការរកឃើញថា អាយុអនីតិជនតិចជាង

១៣ ឆ្នាំ ។ រាល់វិមតិសង្ស័យ ត្រូវបានជាប្រយោជន៍ដល់កុមារ ។

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.៣ (ក)

- សិទ្ធិនយោបាយ មាត្រា ១៤.៤

- រដ្ឋធម្មនុញ្ញ មាត្រា ៣៨

- ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល មាត្រា ១៤(ក)(ង)

១២- ប្រសិនបើព្រះរាជអាជ្ញាបានផ្តល់យោបល់ដល់ចៅក្រមជំនុំជម្រះនូវទោសដែលចៅក្រមជំនុំជម្រះគួរតែសម្រេចនោះ ព្រះរាជអាជ្ញា អាចស្នើសុំឱ្យដាក់ទណ្ឌកម្មណាដែលមានលក្ខណៈសមស្របទៅនឹងបទល្មើស និងស្ថានភាពរបស់អនីតិជន ក្នុងគោលដៅអប់រំកសាងខ្លួនឱ្យបានល្អប្រពៃឡើងវិញ ។

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៣.១
- សិទ្ធិនយោបាយ មាត្រា ១៤.៤

១៣- តុលាការត្រូវពិចារណាទៅលើរបាយការណ៍គួរឱ្យទុកចិត្តបានរបស់ភ្នាក់ងារផ្សេងៗ ដូចជា ភ្នាក់ងារការពារអនីតិជន ឬអ្នកបម្រើការងារសង្គម--- ដែលបានផ្តល់ដោយភាគី ឬមេធាវី--- ។

- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ១២៥ - ១៣៩

១៤- ចៅក្រមជំនុំជម្រះ គួរពិចារណាអំពីការផ្តន្ទាទោសតាមជំរើសផ្សេងៗ មុនពេលសម្រេចផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារចំពោះអនីតិជន ។ ការសម្រេចផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារ គឺជាវិធានការចុងក្រោយបំផុតរបស់ចៅក្រមជំនុំជម្រះ ។

- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៣៧ (ខ)

១៥- ចៅក្រមជំនុំជម្រះ គួរធ្វើការសម្រេចផ្តន្ទាទោស ដែលមានលក្ខណៈសមស្របទៅនឹងបទល្មើស ដែលបានប្រព្រឹត្ត និងពិចារណាទៅលើស្ថានភាពនានា នៃបទល្មើស និងជនជាប់ចោទ ។

- សិទ្ធិកុមារ ៣.១ និង ៤០.១ - ៤០.៤
- សិទ្ធិនយោបាយ ១៤.៤
- សិទ្ធិកុមារ ៣៧(ក) និង (ខ)

១៦- ចៅក្រមជំនុំជម្រះ ត្រូវប្រាប់អំពីសិទ្ធិប្តឹងឧទ្ធរណ៍ ចំពោះសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការដល់អនីតិជន និងឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាលរបស់អនីតិជន ។

- ច្បាប់ស្តីពីការចាត់តាំង និងដំណើរការរបស់សាលាជម្រះក្តី មាត្រា ៨
- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.២ (ខ)(៥)

- សិទ្ធិនយោបាយ មាត្រា ១៤.៥
- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ១៥៥
- ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល មាត្រា ៤

១៧- តុលាការត្រូវកំណត់ផលប្រយោជន៍សិទ្ធិឯកជន កិត្តិយស សេចក្តីថ្លៃថ្នូរ របស់អនីតិជនជាចម្បង មុននឹងអនុញ្ញាតឱ្យមានការផ្សព្វផ្សាយរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងអនីតិជន ។

- ច្បាប់សារពត៌មាន មាត្រា ៤ - ៥ - ១៥
- សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ១៦ - ៤០.២(ខ)(៧)
- សិទ្ធិនយោបាយ មាត្រា ១៤.១

១៨- កំណត់ហេតុនានារបស់តុលាការស្តីពី រឿងក្តីអនីតិជនត្រូវរក្សាទុកជាឯកសារសំងាត់ ។

- សិទ្ធិកុមារ ១៦ - ៤០(ខ)(៧)

ច ~ ចំពោះការនាំខ្លួនអនីតិជន

ចំពោះករណីបទឧក្រិដ្ឋ អនីតិជនអាចទទួលការដាក់ខ្លោះដែលបាននៅពេលនាំខ្លួន ប៉ុន្តែមិនអាចដាក់ខ្លោះបានទេនៅពេលធ្វើការសាកសួរ(សម្ភាសន៍) ដោយចៅក្រមស៊ើបអង្កេត និងក្នុងពេលសវនាការ ។

- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ១៣០
- នីតិវិធីពន្ធនាគារ(២០០១) លេខ ២១ (កថាខ័ណ្ឌ ៤.២.១) និង លេខ ២៣ (កថាខ័ណ្ឌ ៤.១.២)
- ប្រកាស លេខ ២១៧ ចុះថ្ងៃទី ៣១ មីនា ១៩៩៨ របស់ក្រសួងមហាផ្ទៃ ស្តីពីការគ្រប់គ្រងពន្ធនាគារ មាត្រា ៤ ផ្នែកទី ៥ (ក) ដល់ (ច) និង ផ្នែក ២៥ (ក) ដល់ (គ) ។

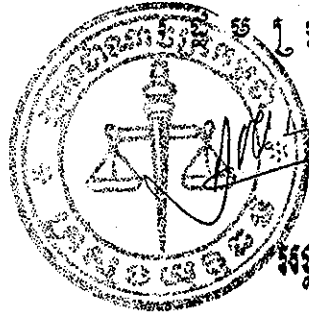
ក្រោយពីទទួលបានសេចក្តីណែនាំនេះ សូមមន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់ដែលមានសមត្ថកិច្ចពាក់ព័ន្ធទាំងអស់អនុវត្ត នូវគោលការណ៍ និងបទបញ្ញត្តិទាំងនេះឱ្យបានសម្រេច និងប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាពខ្ពស់ ។ ក្រសួងយុត្តិធម៌សង្ឃឹមយ៉ាងមុត

ម៉ាតា មន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់ទាំងអស់ច្បាស់ជាយកចិត្តទុកដាក់ខិតខំអនុវត្តតាមសេចក្តីណែនាំនេះ ដើម្បីចូលរួមអនុវត្តគោលនយោបាយកំណែទម្រង់ច្បាប់ និងតុលាការឱ្យទទួលបានជោគជ័យ ជូនរាជរដ្ឋាភិបាលពុំខានឡើយ ។

(Handwritten signature)

ចំណងជូន:

- ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម
- ក្រសួងមហាផ្ទៃ
- ក្រសួងការពារជាតិ
- ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
- ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម
- ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
- ក្រសួងបរិស្ថាន
- ក្រសួងសុខាភិបាល
- ដើម្បីចម្លងផ្សព្វផ្សាយ
- ឯកសារ
- កាលប្បវត្តិ

អង្គ រដ្ឋមន្ត្រី